

Михайлова О.С. Дидактичний потенціал текстів соціокультурного забарвлення для навчання англійської мови на початковому етапі/О.С. Михайлова, І.М. Молчанець// Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст.»: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29–30 січня 2021 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. – 200 с. (С.125-128)

Михайлова О.С.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

Молчанець І. М.

магістранка

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕКСТІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ

На сучасному етапі вивчення іноземної мови (ІМ) неможливе без використання автентичних (оригінальних) матеріалів, бо вони дають можливість дізнатися про особливості культури та традицій носіїв мови, яка вивчається. Вчителі шукають і застосовують велику кількість різноманітних автентичних матеріалів для ефективного процесу вивчення ІМ.

З педагогічної точки зору, на етапі початкової школи особливо важливо розвивати в дітей позитивну мотивацію до вивчення ІМ та інтерес до

пізнання світу навколо, а також формувати здатність і готовність до іншомовного навчання на наступному етапі основної школи.

Як зазначають психологи, молодший шкільний вік характеризується найбільшим рівнем сенситивності. Інакше кажучи, учні початкової школи схильні до прийняття та запам'ятовування нової інформації, нового мовного коду, яким є англійська мова. Крім того, значним позитивним моментом вивчення англійської мови у віці 6-9 років слід uważати те, що її вивчення відбувається паралельно з вивченням рідної мови. Отже, дитині не доведеться долати невідповідність між рідною та англійською мовою, тим самим процес опанування останньої буде більш ефективним.

Проблему раннього навчання ІМ розглядали багато вітчизняних та зарубіжних науковців: О.О. Коломінова, С.Ю Ніколаєва, С.В. Роман, Т.М. Шкваріна, М. Вуган, W. Kidd та інші.

Одним із способів підвищення ефективності засвоєння учнями початкової школи ІМ є використання автентичних матеріалів, які поглиблюють уявлення дітей про звичаї, культуру та традиції країни, мова якої вивчається.

Багато вітчизняних науковців, а саме: Є.М. Верещагін, О.С. Любченко, Є.В. Носович В.Г. Редько, С.В. Роман наголошують на тому, що саме автентичні матеріали допомагають створити іншомовне середовище, що дає змогу якнайглибше ознайомити учнів із звичаями, традиціями та культурою носіїв мови, яка вивчається.

Існують різні підходи до класифікації автентичних матеріалів, проте на сьогодні виділяють:

- 1) автентичні матеріали, написані носіями мови без спеціальних педагогічних цілей;
- 2) автентичні матеріали написані для навчальних цілей.

О.С. Любченко у своїх дослідженнях вказує на такі функції автентичних матеріалів, як:

інформативна, що передбачає надання відомостей про англomовні країни та англійську мову;

стимулююча – передбачає розвиток пізнавальної активності дітей;
інтегративна – спирається на використання знань з інших предметів та життєвого досвіду [3].

На думку Є.В. Носович та О.П. Мільруд до автентичних матеріалів належать: листи, статті, анекдоти, реклама, кулінарні рецепти, казки, науково-популярні тексти та інтерв'ю [4].

Найбільш поширеною є класифікація запропонована К. С. Кричевською, яка виділяє: фольклорні, літературні, образотворчі, музичні твори, а також, предмети реальної дійсності: одяг, меблі і посуд [5].

Так, дослідниця об'єднує матеріали щоденного та побутового вжитку в самостійну групу, під назвою «Прагматичні матеріали», до якої належать: оголошення, анкети-опитувальники, картки меню, мапи тощо. Вони можуть відноситися до різноманітних сфер життя, залежно від мети їх використання.

На нашу думку до «Прагматичних матеріалів», також можна віднести аудіо та аудіовізуальні матеріали, а використання таких матеріалів є важливим аспектом, тому що містить зразки сучасної іноземної мови, зокрема англійської, та допомагає створити умови навчання, які максимально наближені до природних.

У своїх дослідженнях Г. І. Вороніна пропонує класифікувати автентичні матеріали, спираючись на два різновиди текстів, які відрізняються за жанровим забарвленням, а саме:

1. Інформативні – тексти, що виконують інформативну функцію, і мають властивість регулярно оновлюватися (статті, інтерв'ю, соціальні опитування, листи читацької аудиторії на адресу друкованих видань, оголошення, статистичні дані, реклама, репортажі, тощо).

2. Функціональні – тексти, що виконують інструктивну пояснюючу, рекламну функцію (дорожні знаки, вказівники, вивіски, схеми, малюнки, діаграми, театральні програми та ін.) [5].

Класифікація Вороніної Г.І. на нашу думку, повністю не охоплює весь спектр автентичних матеріалів, тому пропонуємо розглянути наступну класифікацію автентичних матеріалів запропоновану дослідником Г. Гебхардом (J.G. Gebhard) [1, с.144-146], яка наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація автентичних матеріалів (за Г. Гебхардом)

Автентичні аудіовізуальні матеріали	Автентичні аудіоматеріали	Автентичні візуальні матеріали	Автентичні друковані матеріали	Реалії
<ul style="list-style-type: none"> •телевізійна реклама, •художні та документальні фільми, •телешоу, •мультфільми, •кліпи, • новини. 	<ul style="list-style-type: none"> •аудіокниги, •пісні, •реклама та передачі на радіо. 	<ul style="list-style-type: none"> •картини, •фото, •слайди, •ілюстрації, •марки, •листівки. 	<ul style="list-style-type: none"> •газетні статті, •тексти пісень, •програми, •брошури для туристів, •комікси, •білети, •чеки. 	<ul style="list-style-type: none"> •монети, •маски, •іграшки та ін.

Відомою також є класифікація Н. Д. Гальскової, яка наводить наступну класифікацію автентичних текстів:

- 1) *художні тексти* – пісні, вірші, оповідання, комікси, п'єси;
- 2) *тексти щоденного спілкування* – рецепти, телефонні розмови, особисті листи, програми передач, SMS, білети в кіно та театр;
- 3) *публіцистичні тексти* – статті, анотації, інтерв'ю;
- 4) *фільми* – мультиплікаційні, художні, навчальні.

Дослідниця стверджує, що вищевказані автентичні тексти є доступними та дають можливість глибше пізнати культуру народу мовою якого вивчається. Саме така різноманітність автентичного матеріалу сприяє кращому засвоєнню іноземної мови в штучно створених умовах [2].

Пропоновані класифікації не є протирічними, вони лише вирізняють специфіку критеріїв закладених в їх основу.

Отже, застосування автентичних матеріалів у процесі навчання англійської мови в початковій школі має свої переваги, бо передбачає застосування мотивації, яка позитивно впливає на процес навчання англійської мови, а також сприяє оптимальному засвоєнню знань про культуру країни, мова якої вивчається.

Список літератури:

1. Верещагін Е.М. English for young learners/ Е.М. Верещагін, О.О. Костомаров. – Навчально-методичний посібник. – К.: Ленвіт, 1996. – 246 с.
2. Гальскова Н.Д., Никитенко З.И. Процесс обучения иностранным языкам в начальной школе/ Н.Д.Гальскова, З.И. Никитенко //Иностранная литература в школе. – М., 1994. – № 1. – С. 48-56.
3. Любченко О. С. Автентичні матеріали на уроці / О. С. Любченко // Англійська мова та література. – 2003. - №22 23. – С. 2-4.
4. Носонович Є. В. Критерії автентичного навчального тексту/Є. В. Носонович, Р. П. Мильруд // Іноземні мови в школі. – 1999. – № 2. – С. 30 34.
5. Аутентичные материалы в обучении английскому языку [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <http://festival.1september.ru/articles/628677/>.